

บันทึก

เรื่อง การขอการขาดคุณสมบัติของสมาชิกสภาเทศบาล
(นายรัตน์ พนมขวัญ สมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา
จะต้องพ้นสภาพการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลหรือไม่)

กรรมการปกครองได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท.๐๓๑๔/๔๒๔๓๔ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรรมการปกครองได้รับข้อหารือจากจังหวัดแพร่ว่า นายรัตน์ พนมขวัญ สมาชิกสภาเทศบาล (เมืองแพร่) ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา จะพ้นสภาพการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาลหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ เนื่องจากมีบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) มาตรา ๑๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๙ บัญญัติว่า สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลย่อมสิ้นสุดลงเมื่อขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

(๒) มาตรา ๒๑ (๗) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๓ บัญญัติว่า บุคคลที่เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาจังหวัด กรรมการสุขาภิบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๓) ตามมาตรา ๘๖ และมาตรา ๙๗ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติยกเว้นให้แต่งตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งรวมทั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้

(๔) ตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๙ บัญญัติว่า การวินิจฉัยชี้ขาดว่าสมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลย่อมสิ้นสุดลงตามนัยมาตรา ๑๙ (๔) ต้องให้ศาลแขวงหรือในกรณีที่ไม่มีศาลแขวงให้ศาลจังหวัด วินิจฉัยตามวิธีพิจารณาสำหรับศาลนั้นๆ

กรรมการปกครองพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐน่าจะหมายความรวมถึงสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น กรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๘๖ และมาตรา ๙๗ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจึงมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตามมาตรา ๒๑ (๗) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. หากสมาชิกสภาเทศบาลได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภามีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตามข้อ ๑ จะทำให้สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งการวินิจฉัยชี้ขาดอยู่ในอำนาจของศาลแขวง หรือศาลจังหวัดในกรณีที่ไม่มีศาลแขวงตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙

กรรมการปกครองจึงขอให้พิจารณาว่า ความเห็นของกรรมการปกครองตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ดังกล่าวข้างต้นถูกต้องหรือไม่ หรือจะมีความเห็นเป็นประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การวินิจฉัยชี้ขาดว่าสมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลของนายรัตน์ พนมขวัญ จะสิ้นสุดลงเพราะขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตามมาตรา ๑๙ (๔)^๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ หรือไม่ อย่างไร นั้น มาตรา ๑๙ วรรคสอง^๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ศาลแขวงหรือศาลจังหวัดในกรณีที่ไม่มีศาลแขวง เป็นผู้วินิจฉัยตามวิธีพิจารณาสำหรับศาลนั้นๆ

โดยที่ปัญหานี้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลแขวง หรือศาลจังหวัดในกรณีที่ไม่มีศาลแขวงตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาลดังกล่าวมาแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่าง

^๑ มาตรา ๑๙ สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลย่อมสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามวาระ หรือยุบสภาเทศบาล

(๒) ตาย

(๓) ลาออก โดยยื่นใบลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

(๔) ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

(๕) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้สอบสวนแล้วสั่งให้ออกโดยเห็นว่าไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลนั้น

(๖) สภาเทศบาลวินิจฉัยให้ออก โดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่เทศบาล มติในข้อนี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่ง ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่สภาเทศบาลลงมติ หรือ

(๗) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ออกโดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง หรือเสื่อมเสียแก่เทศบาล หรือราชการ ฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือไม่มาประชุมสภาเทศบาลสามครั้งติดๆ กันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

การวินิจฉัยชี้ขาดตาม (๔) ให้ศาลแขวง หรือในกรณีที่ไม่มีศาลแขวงให้ศาลจังหวัด วินิจฉัยตามวิธีพิจารณาสำหรับศาลนั้นๆ แต่การชี้ขาดของศาลดังกล่าวย่อมไม่กระทบกระเทือนการที่สมาชิกนั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ในสภาก่อนที่จะมีการชี้ขาด

^๒ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑

กฎหมาย คณะที่ ๖) เห็นว่า เพื่อประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน สมควรให้มีการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล ฉะนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา จึงมีมติไม่พิจารณาให้ความเห็นในปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ ตามข้อ ๙ (๒)^๓ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๒

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์
(นายอมร จันทสมบุรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๒๖

^๓ ข้อ ๙ กรรมการร่างกฎหมายจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๒) เรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถาบันอื่นอยู่แล้วตามกฎหมายและกรรมการร่างกฎหมายเห็นว่าสมควรให้มีการดำเนินการตามกฎหมายนั้นก่อนเพื่อประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน

๑.ล๑

๑.ล๑